

# SAKSA KEELE AINEKAVA

## Õpetuse eesmärgid:

Põhikooli võõrkeeletõpetusega taotletakse, et õpilane

- huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- õpib aktiivselt kuulama ja mõistma igapäevast võõrkeelset kõnet ja vestlust;
- omandab õige häälduse, intonatsiooni ja rütmi;
- omandab sõnavara, mis võimaldab tal end väljendada igapäevases suhtlemises ning vestluses õppekava temaatika piires;
- õpib lugema ja mõistma lihtsat võõrkeelset teksti ja edasi andma selle sisu;
- õpib kirjutama lihtsat seotud teksti;
- julgeb omandatud teadmisi-oskusi praktikas kasutada;
- omandab erinevaid võtteid ja viise, mis hõlbustavad võõrkeelte omandamist;
- õpib kasutama sõnaraamatuid ja otsima informatsiooni internetiallikatest;
- huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ning nende kultuurist.

## Õppematerjalid:

M. Georgiakaki, M. Bovermann, E. Graf-Riemann, C. Seuthe: „Beste Freunde A 1.1“ (Hueber Verlag) (Kursbuch)

M. Georgiakaki, M. Bovermann, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 1.1“ (Hueber Verlag) (Arbeitsbuch)

M. Georgiakaki, E. Graf-Riemann, C. Seuthe: „Beste Freunde A 1.2“ (Hueber Verlag) (Kursbuch)

M. Georgiakaki, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 1.2“ (Hueber Verlag) (Arbeitsbuch)

M. Georgiakaki, E. Graf-Riemann, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 2.1“ (Hueber Verlag) (Kursbuch)

M. Georgiakaki, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 2.1“ (Hueber Verlag) (Arbeitsbuch)

M. Georgiakaki, E. Graf-Riemann, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 2.2“ (Hueber Verlag) (Kursbuch)

M. Georgiakaki, C. Seuthe, A. Schümann: „Beste Freunde A 2.2“ (Hueber Verlag) (Arbeitsbuch)

## 4. klass (süvarühm) 70 tundi

### Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- 1) suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- 2) omandab esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- 3) oskab hääldada õpitud sõnu vastavalt saksa keele hääldusreeglitele (st ja sp sõna algul, ä, v, sch, ie, ei, eu, z, s, ch).;
- 4) tunneb õpitud sõnade õigekirja;
- 5) omandab sõnavara, mis võimaldab aru saada õpetatavast materjalist;
- 6) saab aru korraldustest ja pöördumistest tunnis;
- 7) oskab vastata küsimustele õpitud teemade piires;
- 8) oskab kokku viia pilti kirjeldusega;
- 9) omandab algteadmisi õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugemisest,
- 10) oskab kirjutamisel moodustada lauseid õpitud mallide alusel;
- 11) töötab õpetaja juhiste järgi iseseisvalt, paaris ja rühmas.

### Õppesisu

**Mina ja teised.** Nimi, vanus, poiss/tüdruk, õpilane, kehaosad, lihtsamad viisakusväljendid.

**Kodu ja lähiümbrus.** Elukoht, pereliikmed, sugulased. Eestis elavate mets- ja koduloomade/lindude nimetused, aastaajad ja ilm.

**Riigid ja nende kultuur.** Eesti, saksa keelt kõnelevad maad, sümboolika, tähtsamad pühad.

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö.** Kooliasjad, tegevused koolis.

**Vaba aeg.** Huvid

### Õppetegevused

4. klassis on oluline huvi äratamine uue keele ja kultuuri vastu. Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Väga oluline roll on õpetajal, kes julgustab õpilasi kasutama õpitud sõnu, väljendeid ja lühilauseid kontekstis, rakendades aktiivõppemeetodeid ja mängulisust.

Lugemisoskust arendatakse lihtsate sõnaühendite, sõnade ja lihtsate lausete lugemisega ning kirjutamisoskust mudelkirjutamisega. Keeleõpet toetavad teemakohased sõnad, laused ja väljendid, mis on illustreeritud ja kirjeldavad. Õpilased õpivad etteantud näidistele toetudes kasutama õpitud väljendeid. Õpilasi julgustatakse klassis kasutama üha rohkem õpitud sõnu ja lausemalle.

### Õppetegevuse näited:

#### **Kuulamine**

Kuuldu põhjal loetellu sobivate piltide või sõnade valimine. Töökäskude järgi tegevuste sooritamine. Kuuldud teksti põhjal sobivate piltide valimine. Mängus osalemine ( sõnamäng, matkimismäng jms).

#### **Lugemine**

Loetu ( sõnaühendid, sõnad, lühikesed laused) põhjal loetellu sobivate sõnade või piltide valimine. Piltide järjestamine vastavalt loetule. Häälega lugemine.

#### **Rääkimine**

Õigel hääldusalusel häälikute ja sõnade matkimine, koos kordamine ning koos lugemine. Pildil nähtu nimetamine. Suhtlusmallide kasutamine lihtsates dialoogides. Tuttaval teemal

jutustamine kasutades etteantud lausemalle. Laulu- ja ringmängudes osalemine. Küsimuste esitamine ja neile vastamine.

### **Kirjutamine**

Ärakiirja tegemine. Mudeli järgi kirjutamine.

Keeleõpet toetab väärtuskasvatus ja õpioskuste arendamine. Õpilast suunatakse tunnis aktiivselt osalema, õpetajal on suunaja, õpituatsiooni korraldaja ja keelemudelite andja roll. Eespoolnimetatud tegevuste läbi toimub ka üldpädevuste kujundamine nii tunnis kui ka väljaspool tundi.

### **Läbivad teemad**

#### **Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**

Läbiva teema käsitlemine 4. klassis aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste kaudu aidatakse õpilasel õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Mina ja teised", "Õppimine ja töö".

#### **Keskkond ja jätkusuutlik areng**

Läbiva teema käsitlemine 4. klassis tugineb igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Läbiv teema on seotud teemavaldkonnaga "Kodu ja lähiümbrus".

#### **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemus. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Mina ja teised".

#### **Kultuuriline identiteet**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis aidatakse õpilasel jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombad on omased teatud kultuuris. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Riigid ja nende kultuur".

#### **Teabekeskond**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis õpib õpilane orienteeruma igapäevases teabekeskonnas. Õpilane saab esmase kogemuse temale suunatud suhtluseesmärkidest ning vajadusest õppida eristama olulisi teateid ebaolulistest. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Igapäeva elu", „Õppimine ja töö“.

#### **Tehnoloogia ja innovatsioon**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis saab õpilane kogemuse infotehnoloogia kasutamisest õpetamise meetodina, kasutades selleks mängulisi arvutiprogramme või multfilme. Läbiv teema on seotud teemavaldkonnaga "Igapäeva elu", „Õppimine ja töö“.

#### **Tervis ja ohutus**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis kujundatakse tervislikke ja ohutuid käitumisviise. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Mina ja teised", "Vaba aeg".

#### **Väärtused ja kõlblus**

Läbiva teema käsitlemisel 4. klassis alustatakse iseenda tundmaõppimisest, heade kommete omandamisest ning positiivse õhkkonnaga klassikollektiivi loomisest. Läbiv teema on seotud teemavaldkondadega "Mina ja teised", "Riigid ja nende kultuur".

## **Hindamine**

Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse peamiselt suulise vastuste ja praktilise tegevuse alusel. Õppimise algetapil on eriti olulised sõnalised positiivsed hinnangud. Õpiedukuse kindlaksmääramisel arvestatakse lapse tervikarengut: väljendusoskust, loovust, sotsiaalset ja keelelist arengut. Lause keeleline õigsus ei ole seejuures esmatähtis.

4. klassis on oluline anda tagasisidet kõige kohta, mida on omandatud: järele hääldamist, sõnatähenduse taipamist, vaatlus-, vestlus-, ja esmast sõnühendite ja sõnade lugemisoskust, õiget ja ilusat ära kirja, ilusa käekirjaga tehtud harjutust jne. Kokkuvõttev hinne on numbriline vastavalt kooli hindamisjuhendile.

## **Kasutatav õppekirjandus ja lisamaterjalid**

Fremdsprache Deutsch. Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts. Deutsch für Kinder Nr. 48, 2013.

Fremdsprache Deutsch. Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts. Phonetik in der Unterrichtspraxis Nr. 55, 2016.

Goethe-Institut e.V. (Hrsg) (2016) So lernen Kinder erfolgreich Deutsch. Erich Schmidt Verlag.

Grosskopf, C. (2016) Spielerisch Deutsch lernen. Wortschatz und Grammatik. Lernstufe 1. Hueber Verlag.

Guckel, A. (2013) Rechtschreiben 1. Klasse. Hauschka Verlag.

Krulak-Kempisty, E., Reitzig, L. Der grüne Max. Lehrbuch 1. (2007). Berlin, München: Langenscheidt.

Krulak-Kempisty, E., Reitzig, L. Der grüne Max. Arbeitsbuch 1. (2007). Berlin, München: Langenscheidt.

Lundquist-Mog, A., Widlok, B. (2016) DLL 08: DaF für Kinder. Klett-Langenscheidt.

<https://www.goethe.de/de/spr/unt/kum/kin.html>

Raab, D. Mein großes Diktat-Übungsbuch. (2008). Cornelsen Verlag.

Spielerisch Deutsch lernen. Wortschatz und Grammatik. (2008). Hueber Verlag.

Spielerisch Deutsch lernen. Erste Wörter und Sätze. (2008). Hueber Verlag.

Spielerisch Deutsch lernen. Lieder und Reime. (2010). Hueber Verlag.

<http://vs-material.wegerer.at/>

<https://www.schule.at/thema.html>

<http://www.wunderwelten.net/>

<http://www.grundschulatelier.de/>

## 5. klass (süvarühm) 70 tundi

### Õppesisu:

**Mina ja teised:** Enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, vanus, elukoht)

**Kodu ja lähikümbus:** pereliikmed ja sugulased

**Kodukoht Eesti:** riik, pealinn

**Riigid ja nende kultuur:** õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö:** õppeained, kooliasjad, lihtsamad tegevused koolis

**Vaba aeg:** lemmiktegevused

### Õpitulemused:

#### **5. klassi lõpetaja:**

**Kuulamine.** Saab aru tunnis antud korraldustest. Suudab kuulamisülesannetest saada vajalikku informatsiooni, mõistmata veel tervet dialoogi/vestlust jne.

**Rääkimine.** Kasutab vestluses õpitud lausemalle. Oskab esitada lihtsaid küsimusi ja vastata samalaadsetele küsimustele. Oskab kasutada kõige lihtsamaid igapäevaseid väljendeid. Kõnes teeb mõnikord veel pause, et otsida väljendeid või korrigeerida sõnastust.

**Lugemine.** Mõistab lühikesi tekste, leides vajalikku informatsiooni. Loeb tuttavaid tekste, fraase, sõnu soravalt javastavalt saksa keele hääldusreeglitele.

**Kirjutamine.** Oskab kirjutada lühikesi tekste õpitud teemadel, kasutades näite abil ka sidesõnu "ja", "siis". Oskab ümber kirjutada tuttavaid sõnu ja lühikesi fraase.

**Grammatika.** Oskab õpitud tegusõnu olevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides. Kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu *in, aus*. Teab, et saksa keeles on määrav artikkel *der/die/das* ja umbmäärane artikkel *ein/eine* ning kahte käänat (Nominativ, Akkusativ).

## 6. klass (tavarühm) 105 tundi

### Õppesisu:

**Mina ja teised:** Enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, vanus, elukoht)

**Kodu ja lähikümbus:** pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad

**Kodukoht Eesti:** riik, pealinn

**Riigid ja nende kultuur:** õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombed

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö:** õppeained, kooliasjad, lihtsamad tegevused koolis ja kodus

**Vaba aeg:** lemmiktegevused

### Õpitulemused:

#### 6. klassi lõpetaja:

**Kuulamine.** Suudab jälgida aeglast ja hoolika hääldusega töökorraldusi ning juttu, vajades sisu mõistmiseks mõnikord ülekordamist.

**Rääkimine.** Oskab moodustada lihtsaid fraase õpitud teemadel. Oskab esitada lihtsaid küsimusi ja vastata samalaadsetele küsimustele. Oskab väljendada aega. Kasutab õpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes esineb vigu. Oskab kasutada kõige lihtsamaid igapäevaseid viisakusväljendeid (palun, tänan, vabandust). Kõnes teeb pause, et otsida väljendeid või korrigeerida sõnastust.

**Lugemine.** Mõistab lühikesi, lihtsaid tekste fraashaaval, leides tuttavaid nimesid, sõnu ja tuntumaid fraase.

**Kirjutamine.** Oskab kirjutada lühikesi tekste õpitud teemadel, kasutades näite abil ka sidesõnu "ja", "siis". Oskab ümber kirjutada tuttavaid sõnu ja lühikesi fraase.

**Grammatika.** Oskab õpitud tegusõnu olevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides. Kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu *in, aus, am, um*. Teab, et saksa keeles on määrav artikkel *der/die/das* ja umbmäärane artikkel *ein/eine* ning kahte käännet (Nominativ, Akkusativ).

## 6. klass (süvarühm) 105 tundi

### Õppesisu:

**Mina ja teised:** huvid, tervis

**Kodu ja lähikümbus:** erinevad kohad koduümbruses

**Kodukoht Eesti:** sünnipäeva ja erinevate pidustuste traditsioonid

**Riigid ja nende kultuur:** tuntumate maailmariikide nimed, õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombad

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö:** kirjatööd, kellaajad, ametid, toitumisharjumused, tee küsimine, koolipäev

**Vaba aeg:** vaba aja tegevused

### Õpitulemused:

#### 6. klassi lõpetaja:

**Kuulamine.** Suudab kuulnud paremini jälgida ning saksa keelega (selle kõla ja rääkimise tempoga) harjuda, kuna talle on abiks tekstid. Suudab lühikestest kuulamistekstidest leida puuduolevat informatsiooni.

**Rääkimine.** Oskab esitada teemakohaseid lihtsaid küsimusi ja vastata samalaadsetele küsimustele. Oskab väljendada aega. Kasutab õpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes esineb vigu. Kõnes teeb pause, et otsida väljendeid või korrigeerida sõnastust. Oskab öelda õpitud teemade raames lühikesi, lihtsaid lauseid. Oskab kaheksa kuni kümne lausega rääkida oma perekonnast, oma koolipäevast ja hobidest. Paaristöös suudab paarilisega kõnelda lühikeste lausetega etteantud teemal, moodustades ise ka küsimusi.

**Lugemine.** Mõistab lühikesi tekste, leides nendest otsitavat informatsiooni. Loeb tekste ladusalt vastavalt saksa keele hääldusreeglitele, tundmatut pikemat sõna võib lugeda aeglasemalt.

**Kirjutamine.** Oskab kirjutada tekste õpitud teemadel, õigekirjas esineb vähe vigu. Kasutab tekstis liht- ja liitlauseid.

**Grammatika.** Oskab õpitud reegliäärased ja ebareegliäärased ning lahutatava eesliitega tegusõnu olevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides, lisaks kasutab lauses lihtminevikus tegusõnu *olema ja omama* nii ainsuses kui mitmuse vormides. Kasutab lauses õigesti eessõnu *am* ja *um*. Teab, et saksa keeles on määrav artikkel *der/die/das* ja umbmäärane artikkel *ein/eine* ning kahte käänat (Nominativ, Akkusativ). Oskab kasutada omastavat asesõna „mein, dein, sein, ihr“ ja negatsiooni „kein“. Oskab kasutada käskiva kõneviisi *sina-* vormi. Kasutab lauses enamasti õigesti eessõnu *in (kuhu?)*, *mit*, *zu*. Kasutab lauses isikulist asesõna *mina ja sina-* vormi Daativis ja ainsuse vorme Akkusatiivis.

## 7. klass (tavarühm) 105 tundi

### Õppesisu:

**Mina ja teised:** kehaosad, tervis, riietus, välimuse kirjeldus

**Kodu ja lähiümbus:** erinevad kohad koduümbruses, ruumid kodus

**Kodukoht Eesti:** sünnipäeva ja erinevate pidustuste traditsioonid

**Riigid ja nende kultuur:** õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombat, pealinn, Berliin, Austria ja Šveitsi vaatamisväärsused

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö:** tee küsimine ja juhatamine, kellaajad, ametid, koolielu

**Vaba aeg:** hobid, reisimine, vaba aja tegevused, puhkus

### Õpitulemused:

#### 7. klassi lõpetaja:

**Kuulamine.** Suudab kuuldot paremini jälgida ning saksa keelega (selle kõla ja rääkimise tempoga) harjuda, kuna talle on abiks tekstid. Suudab lühikestest kuulamistekstidest leida ühte/kahte otsitavat informatsiooni.

**Rääkimine.** Oskab öelda õpitud teemade raames lühikesi, lihtsaid lauseid. Ette antud lausemallide abil moodustab uusi lauseid. Oskab viie kuni kuue lausega rääkida oma hobidest, ühest kuulsast kunstnikust ning oma nädalavahetusest. Paaristöös suudab paarilisega kõnelda lühikeste lausetega etteantud teemal, moodustades ise ka küsimusi.

**Lugemine.** Mõistab lühikesi tekste, leides nendest otsitavat informatsiooni.

**Kirjutamine.** Oskab grammatika teema raames ümber kirjutada või parandada etteantud teksti. Oskab näite abil koostada teksti ning oskab ka ise kirjutada teksti (enamasti lihtlaused) õpitud teemal.

**Grammatika.** Oskab õpitud reeglipäraseid ja ebareeglipäraseid tegusõnu olevikus ja täisminevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides, lisaks kasutab lauses lihtminevikus tegusõnu *olema ja omama* nii ainsuses kui mitmuse vormides. Oskab kasutada käskiva kõneviisi *sina*-vormi. Kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu *in* (*küsimus kus? ja kuhu?*), *mit, zu, für, nach, vor, bei* ning *an, auf* (*Wechselpräpositionen Daativis*). Kasutab lauses isikulist asesõna *mina ja sina*- vormi Daativis ja ainsuse vorme Akkusatiivis. Kasutab omastavat asesõna viisakusvormis. Oskab lausetes kasutada umbisikulist tegumoodi (*man*) ning *es gibt*. Kasutab lausetes modaalteigusõna *wollen* nii ainsuse kui mitmuse vormides. Teab, et saksa keeles on määrav artikkel *der/die/das* ja umbmäärane artikkel *ein/eine* ning kahte käänat (Nominativ, Akkusativ).



## 9. klass (ringitund) 70 tundi

### Õppesisu:

**Mina ja teised:** iseloom, sõbrad

**Kodu ja lähiümbus:** erinevad kohad koduümbruses, ruumid kodus

**Kodukoht Eesti:** sünnipäeva ja erinevate pidustuste traditsioonid

**Riigid ja nende kultuur:** õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, Saksamaa tähtpäevad ja kombed, Austria ja Šveitsi vaatamisväärsused

**Igapäevaelu. Õppimine ja töö:** kellaajad, ametid, koolielu

**Vaba aeg:** hobid, reisimine, vaba aja tegevused, puhkus

### Õpitulemused:

#### 9. klassi lõpetaja:

**Kuulamine.** Saab aru kuulamisülesannetest temaatika piires

**Rääkimine.** Ette antud lausemallide abil moodustab uusi lauseid ja dialooge. Oskab rääkida oma vaheajast, kirjeldada oma kodu ning kõnelda pühade traditsioonidest Eestis. Paaristöös suudab paarilisega kõnelda etteantud teemal, moodustades ise ka küsimusi.

**Lugemine.** Mõistab lühikesi tekste, leides nendest otsitavat informatsiooni. Loeb soravalt ja vastavalt saksa keele hääldusreeglitele.

**Kirjutamine.** Oskab grammatika teema raames ümber kirjutada või parandada etteantud teksti. Oskab näite abil koostada teksti ning oskab ka ise kirjutada teksti (nii liht- kui ka liitlauseid) õpitud teemal.

**Grammatika.** Oskab õpitud reeglipäraseid ja ebareeglipäraseid tegusõnu olevikus ja täisminevikus pöörata nii ainsuse kui ka mitmuse vormides, lisaks kasutab lauses lihtminevikus tegusõnu *olema ja omama* nii ainsuses kui mitmuse vormides. Oskab kasutada käskivat kõneviisi. Kasutab lausetes enamasti õigesti eessõnu *in (küsimus kus? ja kuhu?), mit, zu, für, nach, vor, bei* ning *an, auf (Wechselpräpositionen Daativis)*.